

Desavinences culturals i de classe

Es tracta de la història de la humanitat. Per alimentar-se, per guanyar-se les garrofes, la gent ha d'anar d'un lloc a un altre. El meu besavi va fer el farcell i un bon dia va deixar Prasdip per anar a Barcelona. Es diu que a conseqüència de la fil-loxera. Es va instal·lar primer a Hostafrancs (barri de profunda arrel gitana catalana) i més tard a Sants, a tocar la plaça Víctor Balaguer, anomenada del *Ninyu* per una font amb una escultura d'un nen. El *ninyu* era una mena de catalanització murciana de *niño*. A Sants hi havien arribat molts murcians als anys vint. Van deixar el poble i el camp per treballar a les obres del metro. Encara vaig ser a temps, quan era un nen, de contactar amb aquesta emigració. El senyor Campillo, d'ofici barber, era murcià, tot i que quan parlava dels catalans sempre ho feia en primera persona.

Cap als cinquanta i seixanta a Catalunya va arribar una altra gran onada d'emigració. Gent d'Andalusia i Extremadura, però també de Castella, Aragó,

Galícia i València. Va arribar gent que aviat van convertir-se en "*los catalanes*", quan anaven al seu poble, quan aquí els anomenaven "*els castellans*", si no es feia servir una expressió de molt més menyspreu, que era la de *xarnegos*. El recull d'articles que acaba de treure l'escriptor Jordi Puntí (L'Avenç) m'ha fet pensar en els prejudicis que tenien les famílies *catalanes* en relació amb les *castellanes* en el meu entorn d'infantesa. Hi havia llocs que tenia prohibits perquè eren territori *xarnego*. Un d'aquests, els futbolins.

Aquesta mena de prejudici era palpable en tots els àmbits. Als Maristes de Sants hi havia una categoria de migpensionistes que se'ls anomenava *soperos*. Menjaven a la cuina el que les seves mares els ficaven en una carmanyola d'alumini. L'escola hi posava el plat de sopa. Els *soperos* gairebé sempre eren fills de l'emigració.

Precarietat en l'habitatge JOAN GUERRERO

Més enllà d'aquestes situacions creades per l'alerta que sempre provoquen els que són diferents i pels prejudicis classistes més que els racistes, mai he sentit que el racisme arrelés en la societat catalana.

La pel·lícula *Catalunya über alles*, de Ramon Térmens, presentada aquesta setmana al festival de cinema de Màlaga, planteja el tema de si hi ha racisme a Catalunya. És cert que les convivències de cultures són difícils, però històricament el balanç que hem de fer és força positiu. Catalunya ha estat integradora. I el fet que aquest film planteji el debat sobre el racisme demostra que som capaços d'analitzar-nos de manera crítica.

El problema que es pot derivar d'aquesta polèmica, si es desvia per altres finalitats, és no entendre que la convivència entre cultures implica l'esforç de tots. I tant racisme provoca el qui menysprea el nouvingut com el nouvingut que es nega a respectar la cultura del país acollidor. *